13/05/2025

Радуј се Василије свети, похвало рода српског!

Величанственом литијом која је прошла улицама Никшића свенародно је прослављен празник Светог Василија Острошког Чудотворца, духовног покровитеља и небеског заштитника града под Требјесом и његових житеља.

Световасилијевском литијом је завршена културно-духовна манифестација „Дани Светог Василија Острошког“, која је почела 7. маја 2025. године у организацији Епархије будимљанско-никшићке, Црквене општине и Општине Никшић. Литију је предводио Високопреосвећени Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије са Високопреосвећеним Митрополитом захумско-херцеговачким и стонско-приморским г. Димитријем и преосвећеном господом епископима вашингтонско-њујоршким и источноамеричким г. Иринејем и диоклијским г. Пајсијем.

У свештеном ходу у славу Бога живога, а у част Светог Василија Острошког, учествовало је бројно свештенство, свештеномонаштво, монаштво, више хиљада верника који овог богоугодника прослављају и уз чије молитве се укрепљују и исцељују, као и председник Општине Никшић г. Марко Ковачевић, председник Скупштине општине Никшић г. Немања Вуковић, представници јавног, друштвеног и културног живота Црне Горе и региона. У литији је ношен јастук Светог Василија Острошкога, који се чува у никшићком

Саборном храму, и део моштију Свете Ане, мајке Светог Василија Острошкога. На никшићком Тргу слободе Високопреосвећени Митрополит црногорско-приморски је прочитао свето Јеванђеље, а потом се сабранима и обратио.

Беседа митрополита Јоаникија

У светлости Васкрсења Христовога прослављамо и овај светли празник Светога оца нашега Василија Острошкога Чудотворца, заштитника града Никшића, заштитника свих верних који му се моле у целом свету. Јер када се верни људи моле Светоме Василију, било у манастиру Острогу или овде у Никшићу, или на неком другом континенту, Америци, Аустралији, он свуда стиже и свуда помаже и свуда чудотвори и теши и просветљује. То нарочито видимо овде у граду Никшићу и нарочито за ових последњих тридесет година од кад предводи Свети Василије Острошки ову литију кроз његов град Никшић. Сећамо се да је те 1996. године кад је пролазио Свети Василије својим моштима кроз град Никшић падала киша из неба и земље и то није спречило верни народ града Никшића да изађу своме свецу, своме највећем заштитнику и покровитељу и да приступе сви његовим светим моштима. И ево, некада сунце, некада роса као ово вечерас, а некад и киша и увек народ са истим расположењем, са истом љубављу, са истом вером иде за Светим Василијем и приступа његовом ћивоту и добија благослов од њега и у манастиру Острогу и овде на овој свештеној литији.

Оно што је најлепше видети да на овој литији нису само Никшићани, нити само Стара Херцеговина, него су овде обједињене Херцеговина и Црна Гора – овде се сусрећу. Објединио их је Свети Василије, али исто тако долази народ из свих српских земаља. Ове године видели смо децу и омладину како долазе из далеких крајева од Бањалуке, Романије, Невесиња, Требиња, Гацка, Билеће, манастира Косијерева, Подгорице, од Ужица, од Београда, долазе пешке Светоме Василију. То је велика љубав и велика жртва. Понекад ме душа заболи кад видим ту децу како иду, али сам свестан да ће њих Бог наградити за тај њихов велики труд, за њихову љубав. И што је још много важно, што нам наше драге владике увек са љубављу долазе и зато вечерас желим од срца да поздравим у име владике Методија и наше драге архијереје: источноамеричког Иринеја, вама добро познатога нашега драгога брата и комшију и пријатеља у Христу и саслужитеља херцеговачког Димитрија и нашег драгог владику Пајсија. Зато позивам са радошћу драгога Владику источноамеричког Иринеја да вас поздрави. Он вам се и раније обраћао са овога светога места. Ваше Преосвештенство, молим Вас, изволите.

Беседа владике Иринеја

У име Оца и Сина и Светога живоначалног Духа. Сваки човек у овом свету је путник и треба да зна не само да је путник, већ да је и сапутник. Путник је јер хода својом сопственом слободном вољом кроз овај свет и кроз овај живот, али и сапутник јер треба да хода увек са Христом и иза Христа узећи Његове кораке као своје кораке. Да би нам Господ помогао у том путешествију нашем, с времена на време нам додели некога ко је сведок Његовог васкрсења, а ви овде у Црној Гори и уопште, али специфично у овом дивном прелепом граду Никшићу, имате за вашег заступника великога Божјега угодника Василија Острошког и Тврдошког Чудотворца, слава му и милост.

Отпочели смо сви заједно једно путовање које је почело у оним припремним седмицама уочи Великог и Часног поста. У току тих седмица преко Јеванђеља Црква је тражила да одговоримо за себе на једно питање: Ко сам ја? Ко сам ја у оквиру једне заједнице? Значи: Ко смо ми? Да бисмо одговорили на то питање прво Јеванђеље нам је показало да један човек беше нижег раста по имену Закхеј. Он је био цариник и много омражен од стране народа. Међутим, он је нашао начин да превасходи своје сопствено биће, да превасходи ону мржњу коју је народ показао њему из гореће жеље да види Исуса Христа. И од нас се тражи да ли ми имамо исту ту горећу жељу да видимо Христа коју ће Христос наградити у Тајној вечери својој када је рекао: Са великом жељом сам желео да поделим ову Пасху са вама. Жеља је преко потребна да бисмо кренули нашим путем ка спасењу.

Затим, у току Великога поста свако Јеванђеље без изузетка је откривало личност Исуса Христа. У ствари, Христос се нама откривао. Показао нам је да је Он према ономе што је народ говорио о Њему Син Божји, да је Учитељ, да је цар Израиљев, а притом је додао да је Он и Син човечији. Савршени Богочовек. Прво да упознамо сами себе. Ако човек прво упозна себе, да упозна и Господа нашег Исуса Христа како би био Његов сапутник, а не само пуки, осиромашени, осамљени путник у овом свету.

После тога долазимо до Васкрса. А Васкрс је период у коме се сада налазимо и овај период се на грчком зове у преводу Откривање велике тајне. А која је то тајна? Тајна нашег крштења. Шта се десило са нама када смо примили наше крштење? Зато сам дубоко убеђен да Свети Василије толико често нам шаље овакву кишу да би по речима нашега уваженога Митрополита оросио нас и обновио наше крштење, обновио нашу веру и да бисмо ми путовали заједно са њиме рука у руку ка Исусу Христу. Овај период нам је дат кад смо

већ упознали себе, када смо схватили ко смо ми, ко је Христос, да дођемо до сусрета са самим Христом и да нас Господ награди за овај наш труд и напор да бисмо дошли до Њега, као што је наградио жене мироносице, Јосифа Ариматејског, Никодима и друге људе који су били инструментални део Његовог Васкрсења и ширења речи о Његовом Васкрсењу. Има једна предивна песма која је на енглеском језику и зове се Отисци стопала у песку. Један човек иде поред обале, хода босоног по песку и кад год види да има стопа које се појављују поред њега, а не види никога, он зна да Христос хода са њиме. А кад год му је најтеже у животу види само своје стопе и ништа више. Нема Христових стопа, па је почео да рида и да пита: Господе, зашто си ме напустио када ми је најтеже, кад ми највише треба твоја помоћ? И онда Господ њему одговара и каже: Човече, погледај чији су то отисци, чије су то стопе? Нису твоје, већ моје. Када ти је најтеже ја тебе носим и зато не видиш поред себе стопе, видиш моје стопе, јер те ја носим. И тако је с нама у нашем животу ако желимо да дођемо до Христа.

Велики краљ Никола I је учинио велику ствар за вас и за овај род и за овај град и ево његов благородни кип овде испред нас. Он је посветио овај град на успомену Светог Василија подизањем уз помоћ династије Романових ону прелепу, предивну Саборну цркву. Није једноставно нити лако доћи до ње. Човек мора наставити путовање преко степеништа које је итекако стрмо и уско, али човек онда долази до отворених врата храма. Никола је знао као господар Црне Горе да нико се не може подвизавати уколико се не попне на брдо, на планину и ту ће да дође до сусрета са Христом. И он је направио за вас не само једну дивну горостасну средину усред Никшића, него је ту посадио Христов крст и подигао ваш прелепи Саборни храм. И сваки пут када се подвизавате, кад идете уз оне степенице, кад вам је најтеже и немате више даха, сетите се оне песме и Христос ће вас носити до краја да бисте дошли до сусрета са самим Господом.

Бог се смиловао на вас, Бог вас воли и зато вам шаље ову благородну кишу. У ствари хтео сам упитати нашег Високопреосвећеног Митрополита да не беседим вечерас како не бисте киснули више и он је рекао да морам да беседим. Нека би вас Господ богато наградио за вашу љубав на првом месту, јер је Бог љубав, где је Бог ту је љубав и где је љубав ту је Бог, а ви сте оличење божанствене љубави. Још једном и од свег срца: Христос васкрсе!

***

Празник Светог Василија Острошког Чудотворца, 12. маја 2025. лета Господњег, торжествено и молитвено је прослављен у острошкој светињи

светом Литургијом, на платоу испред Горњег Острога, којом је началствовао Његово Вископреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије, уз саслужење високопреосвећене господе митрополита калавритско-егиалијског Јеронима и немачког Григорија; преосвећене господе епископа вашингтонско-њујоршког и источноамеричког Иринеја, бихаћко-петровачког Сергија, буеносајреског и јужно-централноамеричког Кирила, диоклијског Пајсија; бројног свештенства и свештеномонаштва из више епархија Српске Православне Цркве, уз молитвено учешће верног народа.

После читања јеванђељског зачала, сабране је речима празничне беседе поучио митрополит Григорије. Након што су освештани славски приноси у славу Божју и част Острошког Чудотворца, које су поводом манастирске славе припремили острошки игуман архимандрит Сергије и његова монашка обитељ, празник је честитао митрополит Јоаникије, а затим се вернима обратио и митрополит Јероним.

Током богослужења кивоту Светог Василија на поклоњење у молитвеном ходу су прилазили бројни верници, који су данима пристизали из свих крајева не само Црне Горе, Србије и Републике Српске већ и целе православне васељене.

Митрополит Григорије: Нико није невидљив за Христа

Христос воскресе! Драги Владико, Митрополите, оче и брате наш, учитељу и слуго Божји, драга браћо и саслужитељи, драга браћо и сестре, јуче смо читали оно потресно Јеванђеље о раслабљеноме, о човеку који је тридесет и осам година лежао поред бање Витезде и није имао никога да га спусти у воду како би био исцељен. А онда је наишао Христос. На први поглед, та прича је о једном човеку и једној судбини, једном болу, једном чуду. Али ко има срце будно и ухо духовно, зна: у том човеку лежимо сви ми. Јер ко од нас, у дубини душе, није тај раслабљени што већ толико година чека покрет, чека поглед, чудо – а оно никако да дође? Сви ми који смо макар једном били невидљиви у гомили, непомични у срцу, затворени у себе, знамо ту бол. Та бол је у срцу свакога ко се данас осећа усамљено, ко можда данима не прозбори ни са ким, ко више не верује да може некоме бити важан, коме више нико не долази, ко се осмехује на друштвеним мрежама, а у соби плаче или само ћути. Многи од нас су, баш као тај раслабљени човек из Јеванђеља, изнутра сломљени. Не само телом већ много дубље, вољом, срцем, надом. И некако се навикнемо на ту своју слабост. Почнемо да живимо с њом као с нечим нормалним. Као да не може бити другачије. И мало-помало, изгубимо и наду, и жељу, и веру.

Раслабљеност тога човека није само телесна. То је раслабљеност душе. Уморан од чекања, он се навикао на болест. Као што се и ми некад навикнемо на своја очајања, на мрак који траје толико дуго да почнемо веровати да светлости и нема. Али Христос, Он не чека да Га неко дозове. Не иде само тамо где су здрави и радосни. Он иде право том човеку, најзаборављенијем, најусамљенијем и прво што га пита није: шта си згрешио, него: Хоћеш ли здрав бити? Какво, наизглед, чудно питање. Зар не види да човек лежи немоћан? Али Христос зна дубину људског срца. Зна да понекад највећа бол није у телу, него у сломљеној вољи. Зна и да чуда нису увек довољна. Христос зна да постоји нешто што ни Он, у својој свемоћи, не дира на силу: а то је слобода човекова. Воља. Јер, да, могуће је да не желимо да оздравимо, да се навикнемо на таму, да нам она постане кућа, уточиште, да болест постане изговор, заклон од живота и одговорности. Зато нас Господ прво пита: Хоћеш ли? И шта се онда дешава? Раслабљени оздрави, али не зна ко га је исцелио. Тако је и с нама. Бог делује у нашем животу и када ми тога нисмо свесни. Он нам пошаље човека. Поруку. Поглед. Његов дах нас дотакне кроз реч пријатеља, случајног познаника, кроз тренутак тишине. Неко се сети нас. И то није случајно, то је милост Његова. Он долази на нашу празну клупу у парку, у наше собе, у наше уморне мисли, у самоћу и пита: Хоћеш ли да оживиш? Да поново волиш, да се насмејеш, да устанеш? И не пита јесмо ли достојни. Само

тражи од нас један одговор – једно чудесно ДА. Један покрет изнутра, ма колико тих, али ако је искрен – биће довољан.

Христос нас не спасава као предмете. Он нас подиже као личности. Жели не само да нас исцели него да нас пробуди, да нас учини живима. А бити жив значи хтети слободно рећи: Да, Господе. И Он ће учинити остало. Али запитајмо се колико нас данас заиста жели да оздрави? Колико нас је спремно да се одрекне познатог мрака, навика, горчине, самоће? Јер оздравити значи примити живот, понети крст, прихватити друге, опростити, мењати се, бити у заједници. Да, знам, није лако. Али никада не смемо поверовати лажи да смо сами. Нико од нас није невидљив за Христа. Нико није сувишан. Он иде право ономе кога су сви заборавили, јер Њему су сви важни. И теби, брате, сестро, данас говори исто што и оном човеку у Витезди пре две хиљаде година: Устани. И када устанеш, носи свој одар, не више као терет, него као сведочанство. Не стиди се онога што си преживео. Носи то као знак да си победио, да си надјачао таму у себи, да те је милост додирнула.

Јеванђеље је светлост за све који данас ходају у тами самоће. Ви нисте заборављени. Бог није отишао. Он је ту, с нама. Иста реч и нама данас одјекује: Хоћеш ли здрав бити? Ако хоћеш – устани. Ако не можеш сам – реци му. Он ће доћи. Али ако нећеш – ни чудо не помаже. Господ те неће силом исцелити. Он чека твој пристанак. И доказ свега тога, доказ Јеванђеља, а нарочито речи које смо чули, јесте светитељ око чијег светог одра смо се данас сабрали. Свети Василије, који је послушао Јеванђеље и сасвим заувек у срце своје примио Христа. Зато је могао већ за живота, а потом и након свога престављења, до дана данашњега ићи у сусрет болнима, жалоснима, узетима, од свих остављенима, осим од Бога, и исцељивати их и подизати. И не само исцељивати него им, у најдубљем хришћанском смислу, служити. Ево, погледајте око себе. Шта видите? Стене, камен, сила. Непробојни зид стваран милионима година. И тај непробојни зид издубило је и у њему се угнездило једно срце, угнездило се да га заувек греје изнутра, срце човека који је цели свој земаљски век помагао и служио другима. Све што знамо о Светом Василију у ову реченицу стаје и њу потврђује. Људи беже од служења, а Свети Василије је у њему налазио уточиште. Разорили су му епископски трон и храм, он је своје епископство сместио у пећину и пећина је постала храм. Отимали су му цркве и манастире, он сам је постао жива Црква у којој и око које се сабира мноштво не знајући ни за једну од граница којом се људи деле: ни за границу народности, ни за границу вере, ни за границу смрти. То је та мера служења и људскости и пред њом, исповедам вам се, ја и

данас дрхтим, као и онда, ако не и више него онда, када сам у овој пећини пре више од тридесет година примио монашки постриг.

Зато сви ми, као хришћани, као Црква, угледајући се на Христа и Светог Василија не смемо допустити да поред нас неко годинама лежи а да га не видимо. Нека у нама буде срце Христово, срце Василијево, које иде, пита, подиже, служи и не осуђује. А када ми будемо тај раслабљени, не заборавимо: Бог нас неће заобићи. Само му отворимо бар једну пукотину наде у срцу свом и Он ће ући. Ући ће и подићи ће нас, не само на ноге него у љубав, у радост, у вечност. Бог, мили моји, не заобилази човека. Али човек, нажалост, често заобиђе и Бога и самог себе. Зато не одлажимо и не чекајмо да се вода узбурка и да нас неко спусти у њу. У нама већ одјекује реч, реч Христова. Отвори душу, послушај, поверуј. Зато не стојте, драга браћо и сестре, данас на овом светом месту тек тако. Чујте ону најважнију реч која каже: Устани! Нека се у теби покрене све и нека хвали Господа! Устани, узми одар свој и пођи, јер за живот си створен, а не за смрт! Зато говоримо и певамо: Христос воскресе и нама дарова живот вечни! Амин.

Митрополит Јоаникије: Овај сабор показује да Свети Василије није само српски него васељенски светитељ

Христос васкрсе! Свети Василије Острошки Чудотворац записао је врло кратко да је дошао у хладну острошку стену ради топлоте Божје. Та топлота је благодат Пресветога Духа која је испунила и оснажила његову душу. Као што су се Свети апостоли обукли у силу са висине, у силу Божје истине, правде и љубави, тако се и Свети Василије Острошки Чудотворац испунио Божје љубави и Божје милости, истине и правде и засијао својим животом, својим врлинама. Засијао милошћу и светлошћу Божјом и остао као стуб огњен око кога се народ окупља у најтежим временима. Тако је он живио за живота, али његова биографија је много опширнија од кад је отишао у наручје Божје и она се стално дописује. И овај данашњи дан, свакако, улази у биографију Светога Василија Острошкога. Учинио је многа чудеса и за време свога земаљскога живота, а још много више послије своје блажене кончине кад га је Господ прославио и његове свете мошти учинио извором благодати Светога Духа. Његов ћивот свештени има силу гроба Господњега око кога се окупљамо.

И ево данас овде смо сабрани у љубави Божјој око ћивота Светога Василија Острошкога са разних страна. Гледамо ову децу и омладину како су рекама долазили пешке не само од Подгорице, Никшића, Косијерева, него и од Невесиња и од Ужица и од Београда. Данас овај мали сабор епископа под

манастиром Острогом показује заправо да је Свети Василије не само српски светитељ него и васељенски. Поштују га сви крајеви земаљски и где год се неко моли Светоме Василију, да ли овде код његових светих моштију, да ли негде далеко у Европи или још даље у Америци и Аустралији, свуда он стиже и теши, милује и храбри, подиже и исцељује и васкрсава. Јер душа која пребива у тами, она је у стању смрти иако човек може живети, али ако је без вере то је само једно мучење душе. А када се душа људска испуни вером и Божјом милошћу и љубављу, она добија нови живот и прелази заправо из смрти у живот, доживљава Васкрсење Христово.

И ево, у светлости празника Васкрсења Христовога, овде су се сабрали архијереји код Светога архијереја Светога Василија Острошкога. Наш драги у Христу брат, владика Јероним из Атинске Архиепископије, са Пелопонеза и старе Спарте, тамо где су били велики јунаци, а сада су тамо јунаци духа као што је наш владика Јероним који нам је донео велику љубав, и своју и свога свештенства и монаштва и верног народа. Исто тако наше драге владике, владика Григорије који је тако лепо беседио, наш драги владика Иринеј и такође вама драге и познате владике Сергије, Кирило и Пајсије.

Посебно желим да се захвалим Високопреосвећеном Митрополиту Јерониму. Он лепо зна српски језик, завршио је Теолошки факултет у Београду, студирао је код нашега блаженопочившега митрополита Амфилохија и осталих наших познатих архијереја и професора. И раније је долазио овде, али колико знам први пут као Митрополит и на томе му благодаримо од свега срца. Ово су дани Пасхе Христове када се сви сабирамо и када се обнавља наше заједништво Васкрсењем Христовим. И нема лепшега периода у години да се саберемо, него баш у ове дане Васкрсења Христовога, а у те дане увек долази нам и Свети Василије Острошки, па празнујемо и Васкрсење Христово и спомен Светога Василија Острошкога. Драги владико Јерониме, од све душе и од свег срца Вам братско хвала на Вашој љубави, хвала Вам што нас нисте заборавили, хвала што сте се одазвали нашем позиву и донели сте нам велику љубав, велику радост. Ви сте данас ову свету службу украсили својом молитвом и својим учешћем и својом љубављу, да би Вас Господ молитвама Светога Василија Острошкога наградио и укрепио и оснажио у вашим богоугодним делима у Вашој светој архијерејској служби као архипастира Христовога и вернога стада Божјег. Христос анести!

Митрополит Јероним: Најважније је да у срцу своме носите Христа

Пре свега желим да се захвалим митрополиту Јоаникују на позиву и прилици да будемо ових дана у овој светој Митрополији, на великој слави – празнику

Светог Василија Острошког. Дали сте нам много радости, узели смо много благослова које ћемо пренети нашој Епархији, верницима у нашој парохији. Хтео бих да се захвалим свим митрополима и епископима који су били јуче и данас овде, и целом народу, нарочито омладини која је златна нада за отаџбину и не само за вашу отаџбину. То сам рекао и на својој хиротонији, омладина је најважнија, омладина је златна нада за цели свет. Долазе времена када ће наша омладина исповедати Христа и нашу веру. Овде смо доживели да гледамо својим очима како хиљаде и хиљаде младића и девојака из свих крајева долазе да се поклоне своме заштитнику и молитвенику пред Богом, Светом Василију. Браћо и сестре, молим вас да ово добро запамтите, чувајте у своме срцу Христа јер је то једина нада која вас никад неће продати, издати, предати и то сте чули од свога пастира владике Јоаникија и од нас данас свих овде. То је најважније да у срцу своме носите Христа јер вас он никад неће продати, издати. Као што је рекао митрополит Јоаникије, као што је рекао митрополит Григорије у беседи, важно је да своју слободу предате Богу, односно да кажете: хоћу да будем здрав, хоћу да будем жив и Он ће онда то учинити.

Још једном хоћу да захвалим Митрополиту, свештенству, игуману и свима вама вернима што сам могао да учествујем у једном оваквом празнику и да вас подсетим да су Јелини – Грци увек били уз вас, нарочито у она тешка времена, у времена ратова. Као што смо ми тада били уз вас кад су вас бомбардовали људи који нису у своме срцу носили Христа, нити имали вере, да ви сад будете уз нас кад ми водимо један други рат, рат против секуларизма, када власт иконе древне ставља у пинакотеке, у музеје, а не тамо где им је место, зато што хоће да претворе наше православље у музеј, а не да оно буде оно што јесте. Наравно, то неће моћи. Они који су код нас на власти мрзе и Богородицу и Бога и светитеље. Е, па ја им кажем да дођу у Црну Гору да виде како људи, како народ, како омладина верује у Бога и да се од тога науче и да се покају за своје грехе. Они који владају, они увек рачунају на наш страх, а ја вам кажем – подигните свој крст и не бојте се њих. Они су слаби и немоћни – победићете. Правда ће победити! Христос васкрсе!

***

У навечерје празника Светог Василија Острошког Чудотворца, 11. маја 2025. лета Господњег, на платоу испред Горњег Острога служено је свечано бдење. Началстововао је Преосвећени Епископ диоклијски г. Пајсије, уз молитвено учешће: високопреосвећене господе митрополита црногорско-приморског Јоаникија и калавритско-егиалијског Јеронима; преосвећене

господе епископа вашингтонско-њујоршког и источноамеричког Иринеја, бихаћко-петровачког Сергија, буеносајреског и јужно-централноамеричког Кирила; као и бројног свештенства и свештемонаштва. Хиљаде верника молитвено су учествовали празничној служби. Богоугодним појањем одговарали су чланови Београдског мушког хора и ученици Богословије Светог Петра Цетињског са Цетиња.

Током целог дана пристизале су групе поклоника који су из разних крајева Црне Горе, Србије и Републике Српске пешачили стотине и десетине километара до манастира Острог. Пола сата пре поноћи, поред моштију

рилазили

ћи. Прва

spc.rs